

**UCHWAŁA NR LVIII/459/2024
RADY GMINY ROZDRAŻEW**

z dnia 6 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej Gminy Rozdrażew na lata 2024 – 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, ze zm.) uchwała się, co następuje:

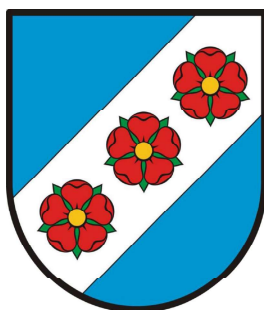
§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Rozdrażew na lata 2024 -2027, który otrzymuje brzmienie, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy

Mirosław Jarocki

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
GMINY ROZDRAŻEW
NA LATA 2024-2027**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	3
1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	3
2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ.....	4
3. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ	6
4. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”	8
5. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY.....	10
6. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	12
7. ADRESACI PROGRAMU	14
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE	15
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	16
2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH.....	21
2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE.....	21
2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY	28
3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE	36
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY.....	38
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	38
4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ	44
5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM	47
6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	47
III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	51
1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.....	51
2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA	52
IV. REALIZACJA PROGRAMU	58
1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	58
2. MONITORING I EWALUACJA.....	58
3. FINANSOWANIE	59
SPIS TABEL I WYKRESÓW	60

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.). Artykuł 2. tejże ustawy **definiuje przemoc domową** jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”*

Ustawa definiuje również **osoby doznające przemocy** domowej. W rozumieniu obowiązujących przepisów osoby, wobec których jest stosowana przemoc domowa, to:

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- h) małoletni;
- i) małoletni będący świadkami przemocy domowej.

W rozumieniu przepisów ustawy osoba stosująca przemoc domową to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wskazanych w ustawie jako osoby doznające przemocy, a z kolei świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Należy również zaznaczyć, że małoletni, będący świadkiem przemocy domowej, automatycznie otrzyma status osoby doznającej przemocy.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ

Odwołując się m.in. do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, można wyróżnić następujące podstawowe rodzaje przemocy: **fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i cyberprzemoc**. Rozszerzenie tych pojęć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

rodzaje przemocy	formy
fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej lub uzyskania samodzielności finansowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.
cyberprzemoc	działania i zaniechania istotnie naruszające prywatność lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, innymi słowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Przemoc może pojawić się w każdym domu, nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania, a osobami doznającymi przemocy domowej

bywają zarówno mieszkańcy dużych miast, jak i mniejszych miejscowościach czy wsi. Osobami doznającymi przemocy domowej są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**. Kategorią osób doznających przemocy, o których mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Seniorzy narażeni są na wszystkie rodzaje przemocy, choć w tej grupie wiekowej przemoc ma swoją specyfikę. Osoby pracujące z osobami starszymi (pracownicy socjalni, pielęgniarki, geriatrzy) zauważają, że w odniesieniu do seniorów przemoc dotyczy najczęściej zaniedbania i wykorzystywania materialnego.

Najczęstszym objawem obserwowanym u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Osoba doznająca przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu osobom doznającym przemocy udaje się przeciwstawić stosującemu przemoc, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego wsparcia osoby doznające przemocy nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy.

Osoba, której życie lub zdrowie może być zagrożone powinna też pamiętać, by jak najszybciej zawiadomić Policję, bo szybka reakcja umożliwi nie tylko zapewnienie ochrony, ale także wszczęcie odpowiednich procedur i zabezpieczenie dowodów zdarzenia. W przypadku doznania obrażeń ciała osoba doznająca przemocy powinna zgłosić się do lekarza w celu udzielenia pomocy medycznej. Może także zażądać wystawienia

zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy.

3. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1. poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
2. interwencji kryzysowej i wsparcia;
3. ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
4. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
5. badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
6. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Osobie doznającej przemocy domowej udziela się informacji o dostępnych formach wsparcia wymienionych wyżej.

Osoba, która doznaje przemocy domowej, może skorzystać także z porady prawnej i wsparcia psychologicznego dzwoniąc pod dostępny całodobowo Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 800 120 002. Na ten numer mogą dzwonić także osoby, które chcą w sposób anonimowy dokonać zgłoszenia.

Osoby korzystające z usług telefonu mają prawo nie ujawniać swoich danych personalnych. Na własne życzenie mogą jednak podać imię i nazwisko. Anonimowość zarówno dzwoniącego/ej, jak i konsultanta/teki tworzy bezpieczną przestrzeń do opowiedzenia o swoim doświadczeniu, uporządkowania przeżytych doświadczeń,

nazwania problemu i wspólnego zastanowienia się nad możliwościami wyzwolenia się z krzywdzącej sytuacji.

Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić również przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

Narzędziem służącym przeciwdziałaniu przemocy domowej jest procedura „**Niebieskie Karty**”. To procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Czynności te podejmowane są przez odpowiednie służby: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia i inne określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Kształt procedury oraz wzory formularzy określają przepisy szczegółowe.

Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie przez pracownika odpowiednich służb formularza „Niebieska Karta – A”. Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania

interwencyjne mające na celu osobie doznającej przemocy zapewnienie bezpieczeństwa. Osobie doznającej przemocy przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”. Następnie formularz „Niebieska Karta – A” przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego, gdzie dokument otrzymuje grupa diagnostyczno-pomocowa.

Osobę, która doznała przemocy, zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Na posiedzeniu grupy wypełniany jest formularz „Niebieska Karta – C”. Grupa diagnostyczno-pomocowa wzywa osobę stosującą przemoc domową, dokonuje analizy sytuacji i na podstawie danych zawartych w formularzu „Niebieska Karta – D” dokonuje ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje, gdy ustanie przemoc lub nastąpi rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty, które w niej uczestniczyły. W okresie dziewięciu kolejnych miesięcy sytuacja osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” jest monitorowana. Zespoły interdyscyplinarne oraz grupy diagnostyczno-pomocowe podejmują działania w ramach swoich kompetencji określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870). Procedura „Niebieskie Karty” przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego.

4. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy domowej w kraju ujawniają, że w 2022 r. liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że doznały przemocy, wyniosła ogółem 71 631, z czego 51 935 stanowiły kobiety, 10 982 osoby małoletnie, zaś 8 714 mężczyźni. Funkcjonariusze Policji w 2022 r. wypełnili łącznie 61 645 formularzy „Niebieskie Karty – A”. Szczegółowe dane za rok 2022 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2022

liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” – A” (ogółem), w tym:	61 645
liczba formularzy wszczynających procedurę	52 569
liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwającej procedury	9 076
ogólna liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą	71 631
w tym liczba kobiet	51 935
w tym liczba mężczyzn	8 714
w tym liczba małoletnich	10 982
ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową	62 244
w tym liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	6 497
w tym liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	55 426
w tym liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	321
ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, będących pod wpływem alkoholu	31 807
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – kobiety	1 872
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – mężczyźni	29 901
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – nieletni	34
liczba dzieci umieszczonych w niezagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, placówka opiekuńczo-wychowawcza)	566

Źródło: Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty” – <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html>

Prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej. Przemoc domowa wiąże się z lękiem osób doznających przemocy i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, **w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.**

W 2020 roku dzięki nowelizacji przepisów Policja otrzymała narzędzia do skuteczniejszej walki z osobami stosującymi przemoc domową. Obecnie policjanci mają możliwość wydać osobie stosującej przemoc **nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia lub **zakazu zbliżania się do mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia. Te nakazy lub zakazy mogą być wydane łącznie i obowiązują od momentu ich wydania.

Policjanci mają także prawo wydać nakaz lub zakaz podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez osobę doznającą przemocy, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

Przepisy mówią, że osobie, wobec której wydany zostanie nakaz lub zakaz przysługuje prawo zabrania ze sobą jedynie przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy oraz będących jej własnością zwierząt domowych. Ma także jednorazową możliwość zabrania z mieszkania w późniejszym terminie mienia stanowiącego jej własność, w obecności policjanta i po uzgodnieniu terminu z osobą dotkniętą przemocą domową.

W okresie obowiązywania nakazu lub zakazu policjanci są zobligowani do co najmniej trzykrotnego sprawdzenia, czy są one respektowane. Za niestosowanie się osoby do wydanego przez policję zakazu lub nakazu, kodeks wykroczeń przewiduje karę aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

5. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia dla osób doznających przemocy były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doznających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie oceniały współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających

różnego rodzaju przemocy. Świadczą o tym, nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” było oceniane pozytywnie, i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź częściowo rozwiązuje problem.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 535) wprowadza nie tylko pojęcie przemocy domowej, ale przynosi aktualizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasad postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Ustawa poszerza zakres działań, jakie mogą być podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową, wprowadzając dodatkowo programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne. Programy te mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Po skierowaniu do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osoba stosująca przemoc domową będzie **zobowiązana** zgłosić się do uczestnictwa w programie, ukończyć program w wyznaczonym terminie oraz dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o jego ukończeniu. Uporczywe niestosowanie się do wskazanych obowiązków może skutkować nałożeniem kary grzywny albo ograniczenia wolności.

W związku ze zmianą terminologii, odnoszącą się do definicji przemocy domowej, zmianom uległy również inne wskazane przez ustawę akty prawne, m.in. ustawa z 17.11.1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550), ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.), ustawa z 6.06.1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375), ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.).

9 listopada 2023 r. został przyjęty Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który będzie realizowany w latach 2024-2030. Postanowienia programu

przewidują kontynuację działań, które realizowane były dotychczas w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 oraz kolejne, uchwalane w perspektywach rocznych na lata: 2021, 2022 i 2023. Realizacja programu ma zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osób zagrożonych oraz doznających przemocy domowej. Chodzi m.in. o zwiększenie działań profilaktycznych oraz lepszą dostępność i skuteczność ochrony osób, które doświadczają takiej przemocy. W programie ujęto także zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów, które realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej.

6. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rozdrażewie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z postanowieniami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), która w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa dla samorządu gminnego także następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach

zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Akty prawne wspomagające podejmowanie na terenie gminy działań na rzecz osób zagrożonych przemocą domową oraz doznających przemocy domowej, jak również osób stosujących przemoc domową i jej świadków, to również:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
5. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.);
6. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700);
7. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 z późn. zm.);
8. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571);
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
10. uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232);
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rozdrażew na lata 2021-2026.

Realizacja działań wyznaczonych w Programie może także wymagać odwołania się do takich aktów prawnych, jak:

1. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, z późn. zm.);

2. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.);
4. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, z późn. zm.);
5. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.);
6. ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.),
7. ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266);
8. ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914).

7. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Rozdrażew na lata 2024-2027 jest adresowany w szczególności do rodzin i osób, które ze względu na przemoc domową wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz pozostałych mieszkańców gminy.

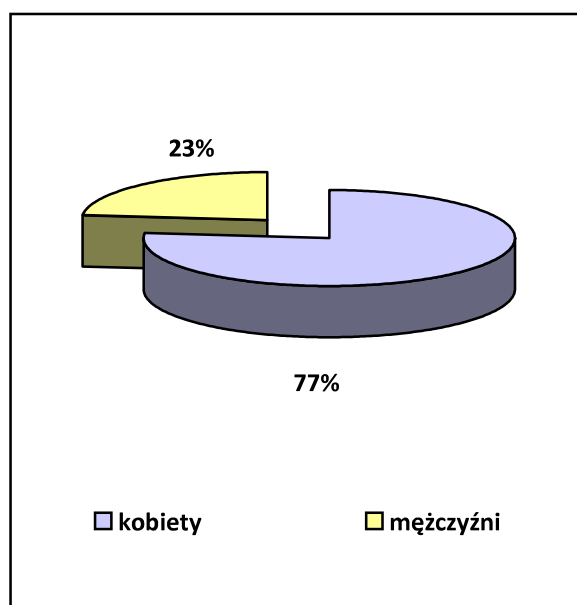
Zadaniem niniejszego Programu jest kontynuacja szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i ochronę oraz pomoc osobom dotkniętym przemocą, podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc, a także zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE

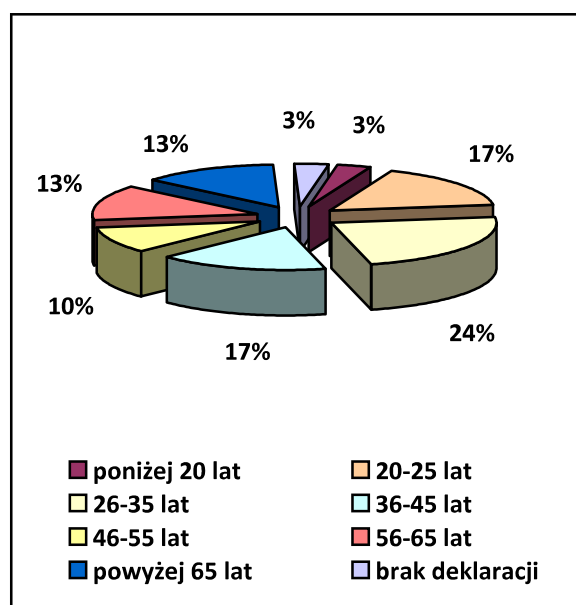
Diagnoza problemu przemocy domowej w gminie Rozdrażew została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet skierowanych do mieszkańców, przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek systemu oświaty oraz uczniów. Do analizy przedłożono 30 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców oraz 33 ankiety skierowane do uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców 77% stanowiły kobiety, a 23% mężczyźni. Najliczniej reprezentowane były grupy osób w wieku 26-35 lat (24%), 20-25 lat i 36-45 lat (po 17%) oraz 56-65 lat i grupa osób powyżej 65 lat (po 13%). Mniej licznie reprezentowana była grupa wiekowa 46-55 lat (10%), a także grupa osób poniżej 20 lat (3%), z kolei 3% ankietowanych nie określiło swojej grupy wiekowej. Strukturę ankietowanych wg kryterium płci i wieku ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci

Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość wśród ankietowanych stanowiły osoby mieszkające w gminie od urodzenia (87%), a następnie osoby zamieszkujące gminę od 14 do 63 lat (13%). Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób z wykształceniem wyższym (54%) i średnim (30%). Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym (13%) i podstawowym (3%).

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięto udział 33 uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy, z czego 52% stanowili mężczyźni, 45% kobiety, zaś 3% ankietowanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Uczniowie w wieku 11 lat stanowili 3% tej próby, 91% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku 13 lat, 3% osób było w wieku lat 14, natomiast 3% badanych nie określiło swojego wieku. Ogół badanych stanowili uczniowie ze szkół podstawowych.

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Rozdrażew położona jest w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie krotoszyńskim, w dorzeczu Baryczy. Gmina graniczy od północnego zachodu z gminą Koźmin Wielkopolski, od północnego wschodu z gminą Dobrzyca z powiatu pleszewskiego i od południa z gminą Krotoszyn.

Gmina zajmuje powierzchnię 79 km² (7.920 ha) co stanowi 11,20% powierzchni powiatu i 0,27% powierzchni województwa. Siedzibą władz gminy jest miejscowość Rozdrażew.

Sieć osadniczą Gminy Rozdrażew tworzy 15 miejscowości podzielonych na 13 sołectw. Wsie duże (500 – 1.000 mieszkańców) – Rozdrażew, Nowa Wieś; wsie średnie (300 – 500 mieszkańców) – Dąbrowa, Dzielice, Grębów, Maciejew; wsie małe (150 – 300 mieszkańców) – Budy, Rozdrażewek, Trzemeszno, Wolenice, Wyki; wsie bardzo małe (do 150 mieszkańców) – Chwałki, Henryków, Dębowiec, Wygoda.

W 2022 roku gmina zamieszkała była przez 5011 osób (w tym 2501 kobiet). Dane demograficzne odnoszące się do lat 2020-2022 prezentują poniższe tabele.

Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w latach 2020-2022

zakres danych	2020 r.	2021 r.	2022 r.
liczba mieszkańców ogółem	5204	5098	5011
w tym liczba kobiet	2603	2588	2501

Dane Urzędu Gminy Rozdrażew.

Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2020-2022

zakres danych	2020 r.	2021 r.	2022 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1243	1202	1152
liczba osób w wieku produkcyjnym	3075	3038	2949
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	886	911	910
ogółem	5204	5151	5011

Dane Urzędu Gminy Rozdrażew.

Obszar gminy należy do terenów typowo rolniczych, Dominacja gleb wysokich klas bonitacyjnych i kształtowana od pokoleń wysoka kultura rolna powodują, że rolnictwo w gminie Rozdrażew należy do najlepiej rozwiniętych w regionie i osiąga wysoką wydajność.

Według danych z przeprowadzonego w 2020 r. Powszechnego Spisu Rolnego na terenie gminy funkcjonowało 575 gospodarstw rolnych.

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy w 2022 r., wg danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej dotyczących zarówno kryterium miejsca zamieszkania przedsiębiorcy, jak i położonego na terenie gminy głównego miejsca wykonywania działalności, to odpowiednio: 242 i 220. Najczęściej jako główne rodzaje działalności przedsiębiorcy wskazywali: roboty budowlane i wykończeniowe, sprzedaż detaliczną, konserwację i naprawę pojazdów samochodowych, transport drogowy oraz działalność usługową wspomagającą działalność roślinną. Najbardziej rozwinięte firmy w gminie, z największą liczbą pracowników, działają w branżach: budowy maszyn i linii produkcyjnych, budowy sieci wodno-kanalizacyjnych oraz sieci energetycznych.

Gmina wspiera rozwój przedsiębiorczości poprzez Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych z siedzibą w Gostyniu, którego jest udziałowcem. Obecnie gmina posiada w nim 12 udziałów o łącznej wartości 120.000 zł. Liczba udziałów ma wpływ na dostępność wsparcia oferowanego przez Fundusz dla podmiotów

System oświatowy gminy Rozdrażew tworzą dwie szkoły podstawowe oraz dwa przedszkola. Dodatkowo Szkoła Podstawowa w Rozdrażewie posiada dwa oddziały przedszkolne w Rozdrażewie i trzy placówki filialne w innych miejscowościach, w których funkcjonują oddziały przedszkolne, a w jednej z nich także klasy 1-3. Liczbę oddziałów w poszczególnych placówkach w gminie oraz uczniów i wychowanków oraz liczbę nauczycieli i pracowników przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 5. Liczba oddziałów w poszczególnych placówkach oświatowych w gminie oraz liczba uczniów i wychowanków w latach 2021-2023

placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Rozdrażew	liczba uczniów /wychowanków		liczba oddziałów	
	rok szkolny 2021/2022	rok szkolny 2022/2023	rok szkolny 2021/2022	rok szkolny 2022/2023
Szkoła Podstawowa w Rozdrażewie ze szkołami filialnymi i świetlicą	349	352	23	20
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi ze świetlicą	100	92	7	7
Przedszkole w Rozdrażewie	69	66	3	3

Przedszkole w Nowej Wsi	50	50	2	2
Oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Rozdrażewie	85	90	5	5
Razem	653	650	40	37

Dane Urzędu Gminy Rozdrażew.

Tabela 6. Liczba nauczycieli i pracowników w placówkach oświatowych w gminie w roku szkolnym 2022/2023

placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Rozdrażew	liczba nauczycieli – osoby/etaty	liczba pracowników obsługi – osoby/etaty
Szkoła Podstawowa w Rozdrażewie ze szkołami filialnymi i świetlicą	37/34,71	10/9,25
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi ze świetlicą	18/13,61	4/2,75
Publiczne Przedszkole w Rozdrażewie	9/5,2	5/3,75
Publiczne Przedszkole w Nowej Wsi	7/3,39	2/2
Oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Rozdrażewie	8/8	2/1
Razem	79/64,91	23/18,75

Dane Urzędu Gminy Rozdrażew.

W gminie Rozdrażew animatorem życia kulturalnego jest Gminna Biblioteka Publiczna. Biblioteka posiada jedną filię biblioteczną w Nowej Wsi. Gminna Biblioteka Publiczna w Rozdrażewie wraz z Filią w Nowej Wsi posiada 503 aktywnie wypożyczających czytelników, którzy w 2022 r. wypożyczyli 6754 wol. W ramach propagowania czytelnictwa Biblioteka prowadziła lekcje biblioteczne, Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych i młodzieży, spotkania autorskie. Realizowała projekt „Mała książka wielki człowiek” skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. W 2022 r. Biblioteka odnotowała wzrost liczby czytelników aktywnie wypożyczających oraz znaczący wzrost wypożyczeń.

Gmina Rozdrażew od lat sukcesywnie stawia na rozwój sportu dla wszystkich grup wiekowych. Aktywnie działają trzy stowarzyszenia i kluby sportowe: Stowarzyszenie Uczniowski Klub Sportowy „DOLIWA”, Stowarzyszenie Sportowe „SPORT TEAM”, Klub Karate „BONSAI”. W ramach działalności prowadzone są: sekcje piłki ręcznej i tenisa stołowego, szkółka i turnieje tenisa ziemnego dla dzieci i dorosłych, szkółka siatkówki plażowej, zajęcia karate.

Na koniec 2022r. na terenie gminy funkcjonowało 13 placów zabaw dla dzieci zlokalizowanych w 10 miejscowościach (po dwa w Rozdrażewie i Dzielicach, po jednym w Nowej Wsi, Dąbrowie, Grębowie, Wolenicach, Rozdrażewku, Trzemesznie, Budach, Henrykowie i Maciejewie). Również w 10 miejscowościach zlokalizowane są siłownie

zewnątrzne (dwie w Rozdrażewie, po jednej lokalizacji w Chwałkach, Dąbrowie, Nowej Wsi, Rozdrażewku, Trzemesznie, Wolenicach, Dzielicach, Budach i Henrykowie). Aktywnemu spędzaniu wolnego czasu służą również boiska sportowe zlokalizowane w następujących miejscowościach: Budy, Grębów, Dąbrowa, Dzielice, Maciejew, Nowa Wieś, Rozdrażew, Rozdrażewek, Trzemeszno.

Na terenie gminy działa prężnie kilka organizacji, które regularnie angażują się w realizację zadań publicznych. Poza wymienionymi wcześniej stowarzyszeniami i klubami sportowymi są to: Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Koło Rozdrażew, Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich „Rozdrażew”, Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Inspiracje”, Stowarzyszenie OdNowa, Polskie Towarzystwo Miłośników Astronomii Oddział w Rozdrażewie. Swoją działalność na terenie Gminy zaznaczają również Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne (9 jednostek) i Kółko Rolnicze w Rozdrażewie. Ponadto przy Szkole Podstawowej w Rozdrażewie działa Drużyna Harcerska 31 Płomienie – Hufiec ZHP Koźmin Wlkp.

Wiodącą rolę w zakresie realizacji polityki społecznej w gminie pełni Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej i przypisane gminie, GOPS realizuje za pomocą różnych instrumentów, takich jak:

- praca socjalna ukierunkowana na pomoc rodzinom w funkcjonowaniu społecznym,
- posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole,
- usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, okresowych i celowych,
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy,
- udzielanie schronienia dla osób bezdomnych.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje szereg innych zadań nałożonych na gminy w oparciu o odrębne przepisy prawne. Są to w szczególności:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych i zasiłków dla opiekunów,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń wychowawczych (do maja 2022r.),
- przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych,

- przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendium szkolnego,
- przyznawanie i wypłacanie jednorazowego świadczenia pieniężnego określonego w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- wydawanie Kart Dużej Rodziny, Wielkopolskiej Karty Dużej Rodziny,
- wydawanie decyzji w sprawie dodatków: mieszkaniowego i energetycznego,
- wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego do programu „Czyste powietrze”.

W 2022 roku realizowane były dodatkowe programy rządowe; dodatek osłonowy; dodatek węglowy, dodatek na inne źródła ciepła, elektryczny oraz pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej często bywa uzupełniana przez współpracę z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi czy Kościołem, co sprzyja poprawie efektywności działań podejmowanych w celu niwelowania skutków problemów społecznych dotyczących mieszkańców.

W Gminie Rozdrażew istnieje 1 zakład podstawowej opieki zdrowotnej – specjalista medycyny rodzinnej Jerry Farley. Na terenie gminy świadczone są również indywidualne praktyki pielęgniarskie w środowisku (VENIMED- pielęgniarki środowiskowe) oraz Indywidualna Praktyka Położnicza położnej środowiskowej z siedzibą przy ul. Krotoszyńskiej 9 w Rozdrażewie. W budynku gminnym zajmowanym przez lekarza funkcjonuje również gabinet stomatologiczny. Przy Szkole Podstawowej w Rozdrażewie funkcjonuje gabinet pielęgniarski dla uczniów szkoły. Na terenie gminy działa 1 apteka w Rozdrażewie, a dostęp do lekarzy specjalistów zapewniają placówki medyczne na terenie powiatu krotoszyńskiego.

W latach 2020-2022 liczba osób bezrobotnych z terenu gminy wynosiła odpowiednio: 53, 38, 49. Stopa bezrobocia w powiecie krotoszyńskim w rozpatrywanym okresie wynosiła odpowiednio: 3,9%, 2,8%, 2,4%, a w województwie: 3,7%, 3,1%, 2,9%. Należy dodać, iż stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim była najniższa w odniesieniu do pozostałych województw w kraju. Dane w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Bezrobotni z terenu gminy w latach 2020-2022

zakres danych	2020 r.	2021 r.	2022 r.
liczba bezrobotnych ogółem	53	38	49
liczba bezrobotnych kobiet	27	16	22

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Krotoszynie.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie i w kraju w latach 2020-2022

zakres danych	2020 r.	2021 r.	2022 r.
stopa bezrobocia w powiecie	3,9%	2,8%	2,4%
stopa bezrobocia w województwie	3,7%	3,1%	2,9%
stopa bezrobocia w kraju	6,2%	5,4%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Krotoszynie.

W skład lokalowego zasobu Gminy Rozdrażew obecnie wchodzi 23 mieszkania komunalne oraz 1 socjalne.

2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej zostały zebrane z instytucji i organów działających w gminie Rozdrażew. Uzupełniono je danymi pozyskanymi od instytucji, których działania obejmowały w latach 2020-2022 mieszkańców gminy.

2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz osób doznających przemocy i stosujących przemoc domową. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w gminie i świadczących pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 9. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Urząd Gminy Rozdrażew	ul. Rynek 3, 63-708 Rozdrażew
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Krotoszyńska 9, 63-708 Rozdrażew
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	

Dane Urzędu Gminy Rozdrażew.

Urząd Gminy w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Gminy. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu

uzależnień oraz środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów przemocy domowej w gminie Rozdrażew w latach 2020-2022.

Tabela 10. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2020-2022

rodzaj	wartość w zł		
	2020	2021	2022
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	64 197,51	69 317,93	80 309,51

Dane Urzędu Gminy Rozdrażew.

Tabela 11. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2020-2022 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej

przeznaczenie	wielkość nakładów (w zł) w poszczególnych latach		
	2020	2021	2022
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	41 537,08	26 999,99	47 198,56
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	3 000,00	3 000,00	5 235,00
na przeciwdziałanie przemocy domowej	0	0	0
razem	44 537,08	29 999,99	52 433,56

Dane Urzędu Gminy Rozdrażew.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy domowej pełni **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii oraz zachęca członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin, gdyż przemoc domowa stanowi o złożonych trudnościach wewnątrzrodzinnych.

Tabela 12. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	5	5	5

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rozdrażewie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Rozdrażew przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące z osobami nadużywającymi alkoholu. Do zadań Komisji należą także działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W latach 2020-2022 członkowie Komisji przeprowadzili w sumie 3 rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz skierowali do sądu 4 wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13. Działalność GKRPA w latach 2020-2022 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	2	0	1
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	2	1

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rozdrażewie.

W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej oraz eliminowania ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo konieczne jest prowadzenie działań związanych z ich rozwiązywaniem, profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie warsztatów, wycieczek, imprez masowych i festynów propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii, programów, a także organizowanie i finansowanie szkoleń, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień.

Praca GKRPA w analizowanym okresie była wyjątkowo trudna z powodu występującej pandemii oraz związanych z nią restrykcji, sprawiających okresową potrzebę odłożenia w czasie osobistych kontaktów z osobami uzależnionymi i ich rodzinami. Pomimo trudności członkowie Komisji spotykali się z osobami potrzebującymi pomocy, wspierano rodziny i udzielano im pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Szczególne wsparcie i dużo uwagi poświęcano dzieciom, które często są świadkami przemocy, co staje się dla nich źródłem traumy.

Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy** jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – na obszarze gminy. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorskiej służby sądowej.

Do głównych zadań Zespołu należy:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,

2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotami,
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
7. monitorowanie procedury "Niebieskie Karty",
8. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 (W przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania informuje o prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” zespół interdyscyplinarny obecnego miejsca zamieszkania), oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a (W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 9e ust. 3, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania osób, wobec których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”, na wniosek zespołu interdyscyplinarnego obecnego miejsca zamieszkania tych osób, przekazuje dokumentację wytworzoną w trakcie procedury „Niebieskie Karty”, prowadzoną przez grupę diagnostyczno-pomocową dotychczasowego miejsca zamieszkania),
9. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
10. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń („Kto uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny”).

Osoba stosująca przemoc domową, zgodnie z art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

1. zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
2. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
3. ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
4. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Rozdrażew w latach 2020-2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2020-2022

zakres danych	2020 r.	2021 r.	2022 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	8	8	8
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych ZI	7	12	4
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	5	4	4
w tym sporządzonych przez Policję	3	2	2
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	2	1	1
w tym sporządzonych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną	0	1	1
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	2	4	6
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	2	3	3
liczba spraw sądowych:	1	1	0
zakończonych wyrokiem	0	0	0
zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	0	0	0

zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	0	1	0
umorzonych	0	1	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w gminie Rozdrażew.

W 2022 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w gminie Rozdrażew liczył 8 członków. W ciągu tego roku odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 4 spotkania grup roboczych, które realizowały zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli ogółem 4 procedury „Niebieskie Karty”, w tym 2 zostały sporządzone przez Policję, zaś 1 przez pracowników socjalnych.

Pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej udziela także **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**, będący instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Należą do nich osoby i rodziny doświadczające przemocy, zarówno osoby doznające przemocy, jak i osoby ją stosujące.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, wypłacał świadczenia finansowe, wskazywał adresy instytucji wspierających, prowadził pracę socjalną w rodzinie dotkniętej przemocą oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze.

W 2022 r. GOPS do realizacji swoich zadań zatrudniał 1 osobę w kadrze kierowniczej, 2 pracowników socjalnych oraz 3 pozostałych pracowników. Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2020-2022.

Tabela 15. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u w latach 2020-2022

liczba beneficjentów	2020	2021	2022
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	31	29	24
liczba rodzin	33	39	32
liczba osób w rodzinach	81	81	77

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozdrażewie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozdrażewie, wykonując zadania pomocy społecznej w gminie, udziela rodzinom z gminy wsparcia m.in. z powodu przemocy domowej, jak również alkoholizmu lub narkomanii, które niejednokrotnie przyczyniają się do jej

wystąpienia. W latach 2020-2022 GOPS udzielał mieszkańcom wsparcia z wymienionych powodów.

Podstawowym zadaniem pracowników socjalnych GOPS w obszarze przemocy jest zebranie informacji i ustalenie diagnozy dotyczącej występowania przemocy, jej form, powtarzalności, nasilenia, sposobów reagowania poszczególnych członków rodziny na przemoc oraz uruchomienie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. Pracownik socjalny, który styka się z problemem przemocy, musi być wyposażony w niezbędną wiedzę i posiadać umiejętności udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy.

Działania pracownika socjalnego w obszarze przemocy polegają na nawiązaniu kontaktu z osobą doznającą przemocy i poinformowaniu jej o przysługujących prawach oraz możliwościach uzyskania pomocy. W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia pracownik socjalny podejmuje działania zmierzające do oddzielenia osoby stosującej przemoc domową od osoby doznającej przemocy, zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa emocjonalnego i socjalno-bytowego osobie doznającej przemocy oraz powiadamia organy ścigania o podejmowaniu lub stwierdzeniu zaistnienia przestępstwa.

Informacje o stosowaniu przemocy może zgłosić do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej każdy, kto ma podejrzenie, iż w rodzinie dochodzi do przemocy. Każde zgłoszenie jest sprawdzane i wyjaśniane przez pracowników socjalnych. Jeżeli zgłoszenie okaże się bezpodstawne, rozpatrywane są ewentualne przyczyny innych trudności, które mogły wpłynąć na postrzeganie rodziny jako doświadczającej przemocy (niezaradność życiowa, niepełnosprawność, choroby członków rodziny, np.: zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania i inne). W przypadku potwierdzenia występowania przemocy domowej, rodzina jest obejmowana szerszym systemem monitoringu, wsparcia i pomocy przez działające lokalnie instytucje gminne, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, również powiatowe.

W wykonywaniu zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony osób doznających przemocy domowej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy, innymi jednostkami organizacyjnymi, ochroną zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną.

Mieszkańcy gminy Rozdrażew mają zapewnioną opiekę w jednym Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej. Lekarz, w związku z wystąpieniem przemocy, ma obowiązek na prośbę poszkodowanego dokonać oceny obrażeń oraz wystawić stosowne zaświadczenie

wykazujące uszkodzenia somatyczne i objawy psychiczne, będące efektem doświadczenia przemocy. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, udziela pomocy medycznej i kieruje na odpowiednie leczenie pacjenta, który doznał uszczerbku na zdrowiu. Każdorazowo przy zgłoszeniu się osoby doświadczającej przemocy domowej lekarz informuje o możliwościach szukania pomocy i wskazuje właściwe instytucje.

Ważnymi placówkami wsparcia dzieci i młodzieży są szkoły oraz przedszkola i oddziały przedszkolne na terenie gminy. W ramach zajęć opiekuńczych organizowane są koła zainteresowań oraz zajęcia świetlicowe. Placówki zapewniają także zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, m.in. zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, terapię pedagogiczną oraz zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

Wśród uczniów placówek oświatowych w gminie prowadzono działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.

2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY

Mieszkańcy gminy Rozdrażew objęci są wsparciem instytucji i organizacji działających poza gminą w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Jednostki wsparcia spoza gminy dla osób dotkniętych przemocą domową

lp.	nazwa jednostki	kategoria klienta
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Floriańska 10, 63-700 Krotoszyn	mieszkańcy powiatu, w tym dzieci i młodzież, rodziny, osoby niepełnosprawne, rodziny zastępcze
2.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej Os. Sikorskiego 7, 63-700 Krotoszyn	
3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Mickiewicza 35, 63-700 Krotoszyn	dzieci i młodzież, rodzice i nauczyciele
4.	Komenda Powiatowa Policji ul. Zdunowska 38a, 63-700 Krotoszyn	mieszkańcy powiatu
5.	Komisariat Policji w Koźminie Wlkp. ul. Stęszewskiego 1, 63-720 Koźmin Wielkopolski	mieszkańcy gminy
6.	Sąd Rejonowy w Krotoszynie ul. H. Sienkiewicza 11, 63-700 Krotoszyn	mieszkańcy powiatu
7.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych oraz rodzinnych i nieletnich, ul. H. Sienkiewicza 11, 63-700 Krotoszyn	mieszkańcy powiatu

8.	Prokuratura Rejonowa w Krotoszynie Park Wojska Polskiego 2, 63-700 Krotoszyn	mieszkańcy powiatu
9.	Poradnia Leczenia Uzależnień ul. Garncarska 9, 63-700 Krotoszyn	osoby dotknięte uzależnieniem
10.	Poradnia Zdrowia Psychicznego NZOZ „PSYCHE” ul. Mickiewicza 35, 63-700 Krotoszyn	profilaktyka oraz rozwiązywanie problemów uzależnień
11.	Krotoszyńska Poradnia Zdrowia Psychicznego w Krotoszynie, ul. Benicka 9, 63-700 Krotoszyn	profilaktyka oraz rozwiązywanie problemów uzależnień
12.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej, ul. Strzelecka 10, 63-760 Zduny	miejsce pobytu całodobowego o zasięgu ogólnopolskim, dysponuje 15 miejscami noclegowymi, przeznaczony dla osób doznających przemocy, które nie mogą przebywać w środowisku rodzinnym

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozdrażewie i opracowanie własne.

Ważną rolę w przeciwdziałaniu przemocy domowej pełni przeprowadzająca interwencje domowe związane z tym zjawiskiem Policja. Teren gminy obsługuje **Komisariat Policji w Koźminie Wielkopolskim** podległy **Komendzie Powiatowej Policji w Krotoszynie**. Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji Koźminie Wielkopolskim, w latach 2020-2022 na terenie gminy Rozdrażew stwierdzono ogółem: 26 przestępstw w 2020 r., 30 przestępstw w 2021 r. i 23 przestępstwa w 2022 r., w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie to 3 przypadki w 2020 r. Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2020-2022

zakres danych	2020 r.	2021 r.	2022 r.
stwierdzono ogółem przestępstw:	26	30	23
w tym popełnionych przez nieletnich:	-	-	-
w tym wg poszczególnych kategorii przestępstw:	23	28	19
przeciwko życiu i zdrowiu	-	3	1
przeciwko wolności	1	4	-
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	7	9	9
przeciwko mieniu	8	5	7
przeciwko rodzinie i opiece	6	6	2
przeciwko wiarygodności dokumentów	1	1	-

przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	-	-	-
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	-	-	-

Dane Komisariatu Policji w Koźminie Wielkopolskim.

Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2022 r. należały: przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji – 9 przypadków (tyle samo w porównaniu z 2021 r.), przestępstwa przeciwko mieniu – 7 przypadków (o 2 więcej w porównaniu z 2021 r.) oraz przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece – 2 przypadki (o 4 mniej w porównaniu z 2021 r.).

Policja, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, ma za zadanie:

- udzielać osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmować, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzać, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadzać na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmować działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,

- dokonywać niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informować, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Z analizy danych przedstawionych przez Komisariat Policji w **Koźminie Wielkopolskim** odnoszących się do mieszkańców gminy wynika, że w 2022 r. na terenie gminy prowadzono 4 procedury „Niebieska Karta”. Wśród osób, które doznały przemocy domowej zdecydowanie przeważały kobiety. Funkcjonariusze stwierdzili też przypadki stosowania przemocy wobec mężczyzn i nieletnich. Ustalono, że w analizowanym czasie osobami stosującymi przemoc byli mężczyźni, w tym w dwóch przypadkach pozostający pod wpływem alkoholu. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2020-2022

zakres danych	2020 r.	2021 r.	2022 r.
liczba stwierdzonych faktów przemocy	3	4	4
liczba zastosowanych procedur „Niebieska Karta” – sporządzonych formularzy	3	4	4
liczba osób doświadczonych przemocą domową – w tym:	3	5	4
kobiety	3	3	3
mężczyźni	-	1	-
nieletni	-	1	1
osoby starsze	-	-	-
liczba osób stosujących przemoc domową – w tym:	3	4	5
kobiety	-	1	1
mężczyźni	3	3	4
nieletni	-	-	-
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu – w tym:	3	3	2
kobiety	-	1	-
mężczyźni	3	2	2
nieletni	-	-	-

Dane Komisariatu Policji w Koźminie Wielkopolskim.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach diagnostyczno-pomocowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren gminy jest objęty działalnością **Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie**. Poniższe tabele przedstawiają dane odnoszące się do prowadzonych przez Zespół dozorów i nadzorów w sprawach karnych oraz rodzinnych i nieletnich w odniesieniu do mieszkańców gminy Rozdrażew.

Tabela 19. Dozory prowadzone w latach 2020-2022

2020 r.		2021 r.		2022 r.	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
13	13	19	18	16	14
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	0	0	0	0
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
3	3	5	5	1	1
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
0	0	0	0	0	0
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	2	2	2	2
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
7	7	12	11	9	7
nadzór nad wykonywaniem zakazu					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób

0	0	0	0	1	1
system dozoru elektronicznego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	0	0	3	3

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie.

Tabela 20. Nadzory prowadzone w latach 2020-2022

2020 r.		2021 r.		2022 r.	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
3	12	3	9	4	14
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
3	12	3	9	4	14
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
1		0		0	
prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
0		0		0	

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy Rozdrażew. PCPR udziela wsparcia osobom i rodzinom będącym w kryzysie psychicznym, w tym dotkniętym przemocą domową. Oferuje bezpłatne poradnictwo w ramach interwencji kryzysowej, szczególnie psychologiczne i rodzinne. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc. PCPR współpracuje również z Ośrodkami Pomocy Społecznej i innymi instytucjami w sprawach bieżących. Dane dotyczące działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym odnoszące się do mieszkańców gminy Rozdrażew, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2020-2022

zakres danych	2020 r.	2021 r.	2022 r.
liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	1	1	1
liczba mieszkańców powiatu korzystających z powiatowych	8	12	11

specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej			
w tym liczba mieszkańców GMINY	0	0	0
liczba mieszkańców powiatu dotkniętych przemocą domową, którym PCPR zapewniło miejsce w ośrodkach wsparcia	8	12	12
w tym liczba mieszkańców GMINY	0	0	0
liczba mieszkańców powiatu dotkniętych przemocą domową, którym PCPR zapewniło miejsce w ośrodkach interwencji kryzysowej	-	-	-
w tym liczba mieszkańców GMINY	-	-	-
liczba mieszkańców powiatu uczestniczących w grupie wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej	7	5	6
w tym liczba mieszkańców GMINY	0	0	0
liczba mieszkańców powiatu uczestniczących w realizowanych przez PCPR programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	7	12	13
w tym liczba mieszkańców GMINY	0	0	0
liczba mieszkańców powiatu korzystających z konsultacji dla osób stosujących przemoc domową	84	157	130
w tym liczba mieszkańców GMINY	0	0	3
liczba mieszkańców powiatu uczestniczących w terapii dla osób stosujących przemoc, nieradzących sobie ze złością	-	-	-
w tym liczba mieszkańców GMINY	-	-	-

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców gminy odgrywa **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krotoszynie**. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. W roku szkolnym 2022/2023 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna udzieliła wsparcia dzieciom i młodzieży z terenu gminy Rozdrażew w formie diagnoz: psychologicznych – 32; pedagogicznych – 41; logopedycznych – 12; pod kątem predyspozycji zawodowych – 4.

Poradnia wydawała:

opinie:

- o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju – 2
- w sprawie objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu – 4

- w sprawie objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole – 15
- w sprawie specyficznych trudności w uczeniu się i objęcia pomocą psychologiczno - pedagogiczną – 8
- w sprawie zezwolenia na zatrudnienie młodocianego w celu nauki zawodu – 14
- wynikach przeprowadzonej diagnozy - 3

orzeczenia:

- o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność dziecka lub ucznia:

a) niesłyszące - 1

b) słabowidzące - 1

c) niepełnosprawne ruchowo, w tym z afazją - 1

d) niepełnosprawne intelektualnie w stopniu lekkim - 1

e) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera - 4

f) z niepełnosprawnością sprzężoną:

- niepełnosprawne intelektualnie w stopniu umiarkowanym oraz niepełnosprawne ruchowo, w tym z afazją - 1
- niepełnosprawne intelektualnie w stopniu lekkim oraz niepełnosprawne ruchowo, w tym z afazją - 1
- niepełnosprawne intelektualnie w stopniu lekkim oraz słabosłyszące - 1
- o potrzebie indywidualnego nauczania – 3.

Poniższa tabela prezentuje zakres udzielanego wsparcia przez Poradnię z uwzględnieniem przyczyn.

Tabela 22. Liczba dzieci/uczniów korzystających z pomocy poradni z uwzględnieniem przyczyn udzielanej pomocy

przyczyna korzystania z pomocy poradni	liczba dzieci/uczniów
trudności dydaktyczne (specyficzne, ryzyko dysleksji)	21
trudności dydaktyczne (ogólne)	7
trudności wychowawcze	4
trudności emocjonalne	11
trudności z mową	7
trudności z wyborem zawodu	1

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krotoszynie.

Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą domową lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbycia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na

zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania z pracownikiem instytucji, co może dla wielu osób być krępujące. Poniżej zamieszczono tabelę z wybranymi telefonami, pod którymi można uzyskać wsparcie psychologiczne, porady oraz zostać pokierowanym do właściwych instytucji.

Tabela 23. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady

lp.	instytucja	nr telefonu
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozdrażewie	62 332 03 80
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy	696 452 484
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rozdrażewie	62 721 28 40
4.	Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie	47 775 32 00
5.	Komisariat Policji w Koźminie Wielkopolskim	47 775 33 40
6.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie	62 722 88 91
7.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krotoszynie	62 725 24 33
8.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu	61 856 73 00
9.	Przewodniczący Komisji Duszpasterstwa Rodzin	62 766 78 55
10.	Diecezjalna Doradczyni Życia Rodzinnego	62 766 78 55
11.	Niebieska Linia dla osób dotkniętych przemocą	22 668 70 00
12.	STOP – telefon Fundacja Centrum Praw Kobiet dla kobiet dotkniętych przemocą i dyskryminacją	22 621 35 37 600 070 717
13.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy „Niebieska Linia”	801 120 002
14.	Anonimowa Policyjna Linia Specjalna	800 120 148
15.	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 12 12 12
16.	Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna	22 425 98 48
17.	Telefoniczna Poradnia dla Osób w Kryzysie Emocjonalnym	116 123
18.	Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży	116 111
19.	Młodzieżowy [i nie tylko] Telefon Zaufania	22 192 88
20.	Pomarańczowa Linia – system pomocy rodzicom, których dzieci upijają się	800 140 068
21.	Antydepresyjny Telefon Zaufania Fundacji ITAKA	22 654 40 41 22 484 88 01

Dane: opracowanie własne.

3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE

W świetle postanowień ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających

do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. W tym względzie organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowym.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Wsparcie rodzin w kryzysie, kształtowanie wzorca rodziny oraz właściwej komunikacji w rodzinie leży w sferze zainteresowań Kościoła rzymskokatolickiego. Jeśli w gminie parafie nie prowadzą poradni życia rodzinnego, wierni należący do danej parafii są informowani o adresie najbliższej poradni rodzinnej oraz godzinach jej funkcjonowania. Poza przygotowaniem narzeczonych do małżeństwa, parafialne poradnie rodzinne świadczą pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin (mażeńskich, rodzicielskich, wychowawczych) oraz terapię uzależnień. Parafialni doradcy życia rodzinnego współpracują z rejonowymi doradcami, których obszar działania obejmuje jeden lub więcej dekanatów. Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin.

W 2022 r. na terenie gminy Rozdrażew funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia wykaz parafii obejmujących mieszkańców gminy.

Tabela 24. Parafie rzymskokatolickie do których należą mieszkańcy gminy

dekanat	nazwa parafii	adres
koźmiński	Parafia Rozdrażew pw. Św. Jana Chrzciciela	ul. Pleszewska 1, 63-708 Rozdrażew
dobrzycki	Parafia Nowa Wieś pw. Matki Bożej Królowej Korony Polskiej	Nowa Wieś 53, 63-708 Rozdrażew
krotoszyński	Parafia Kobierno pw. Św. Wojciecha	ul. Kobierska 46, 63-714 Kobierno

Dane Urzędu Gminy Rozdrażew.

Parafie obejmujące mieszkańców gminy Rozdrażew należą do diecezji kaliskiej, przy czym parafia Świętego Jana Chrzciciela w Rozdrażewie należy do dekanatu Koźmin, parafia Nowa Wieś pw. Matki Bożej Królowej Korony Polskiej do dekanatu dobrzyckiego, a parafia Świętego Wojciecha w Kobiernie do dekanatu krotoszyńskiego.

W Kurii Diecezji Kaliskiej (ul. Widok 80-82, 62 800 Kalisz, tel. 62 766 78 55, fax. 62 757 15 16, e-mail: kuria@kalisz.opoka.org.pl, www.diecezja.kalisz.pl) funkcjonuje Komisja Duszpasterstwa Rodzin (e-mail: centrum@drdk.pl), która zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie. Przewodniczący: ks. prałat mgr lic. Leszek Szkopek, z-ca przewodniczącego: ks. mgr Rafał Lubryka, członkowie: ks. kanonik dr Jarosław Powąska i mgr Jolanta Siwak, diecezjalna doradczynie życia rodzinnego.

4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

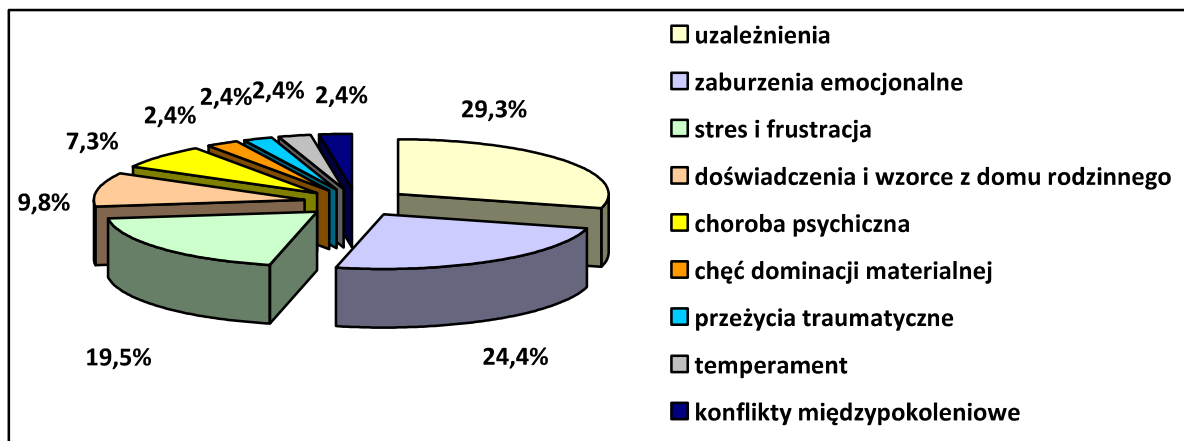
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemu przemocy domowej w gminie Rozdrażew zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 30 wypełnionych anonimowo ankiet. W pierwszej kolejności zapytano respondentów o najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej.

W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej były uzależnienia (29,3%), zaburzenia emocjonalne (24,4%), stres i frustracja (19,5%), doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego (9,8%), choroba psychiczna (7,3%), a także chęć

dominacji materialnej, przeżycia traumatyczne, temperament oraz konflikty międzypokoleniowe (po 2,4%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

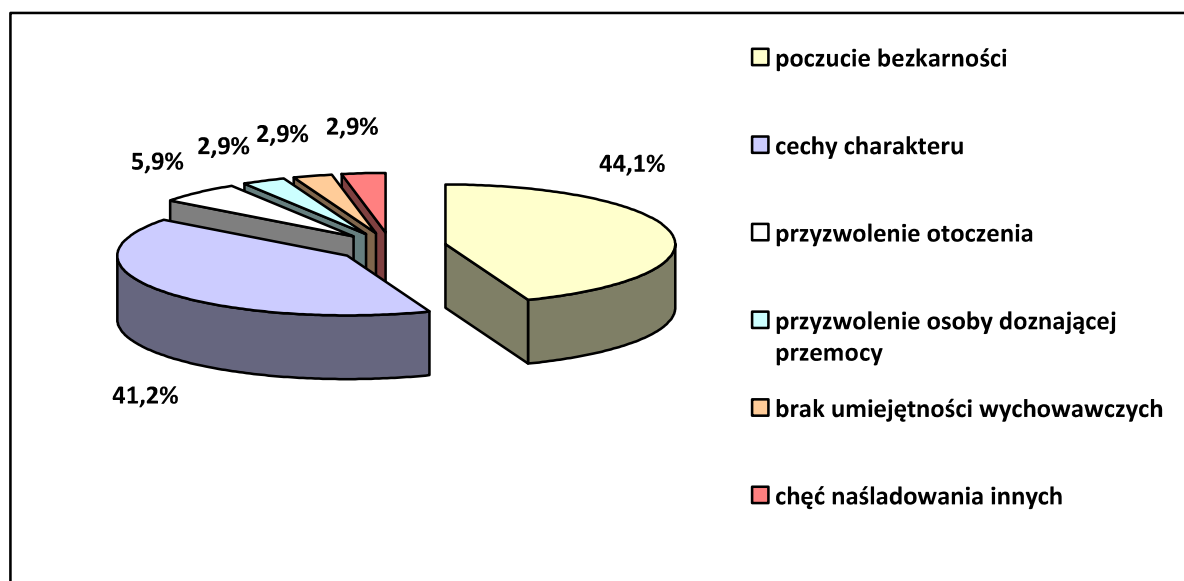
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową. Najczęściej wskazywanymi przez badanych czynnikami były: poczucie bezkarności (44,1%), cechy charakteru (41,2%), przyzwolenie otoczenia (5,9%), a także przyzwolenie osoby doznającej przemocy (2,9%), brak umiejętności wychowawczych (2,9%) oraz chęć naśladowania innych (2,9%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?

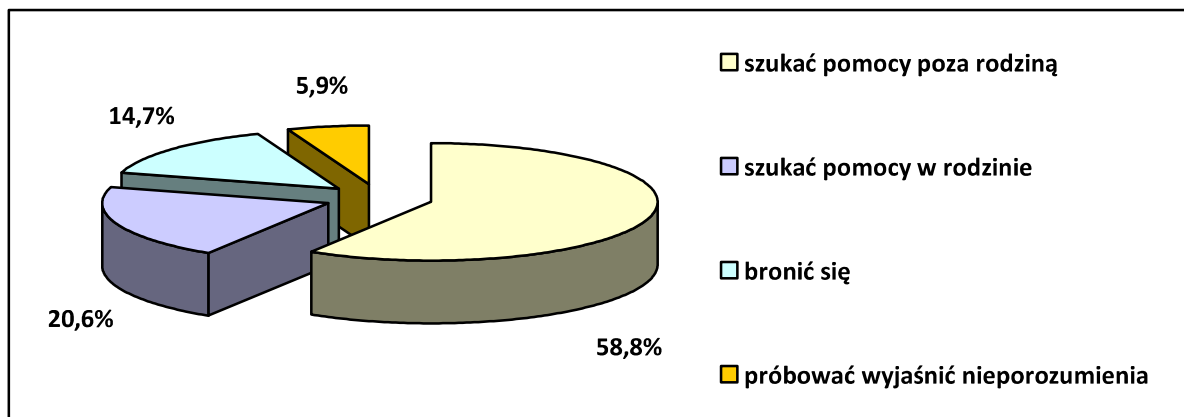

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie zawarto także pytanie, jak powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?

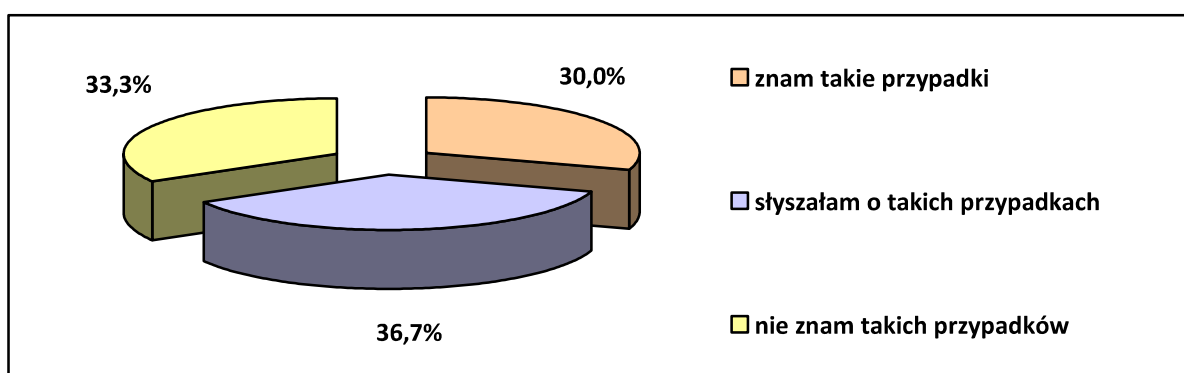

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według najliczniejszej grupy ankietowanych osoby doznające przemocy powinny przede wszystkim szukać pomocy poza rodziną (58,8%) lub szukać pomocy w rodzinie (20,6%), według innych bronić się (14,7%) lub próbować wyjaśnić nieporozumienia (5,9%).

Uczestników badania sondowano również w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy domowej w gminie. Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 66,7% respondentów stwierdziło, iż zna przypadki występowania przemocy domowej w gminie bądź o takich przypadkach słyszało. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

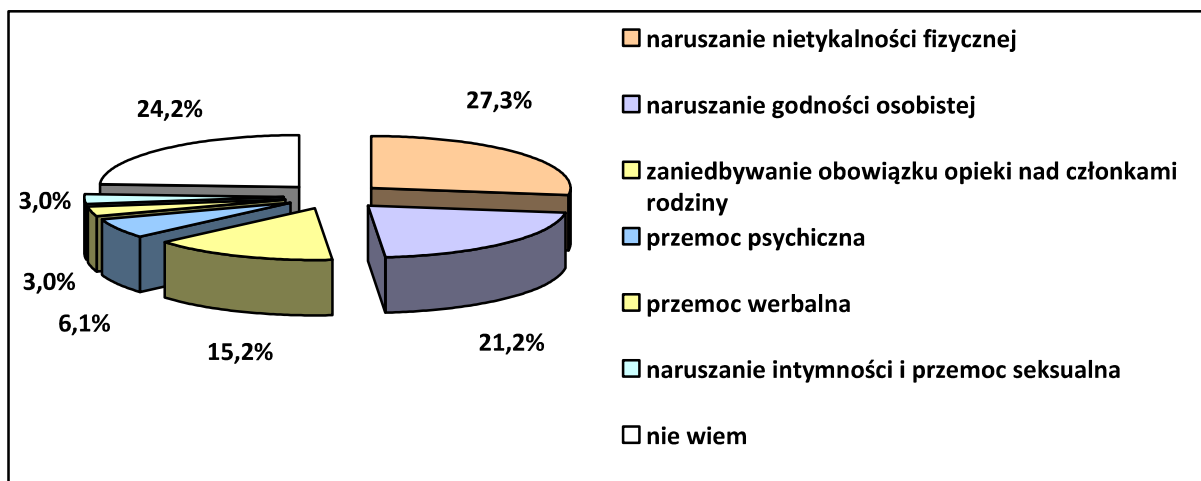

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Kolejna kwestia dotyczyła form stosowanej przemocy domowej. Respondenci wskazywali w szczególności na naruszanie nietykalności fizycznej i godności osobistej, a także zaniedbywanie obowiązku opieki nad członkami rodziny, przemoc psychiczną i werbalną, jak

również naruszanie intymności i przemoc seksualną. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

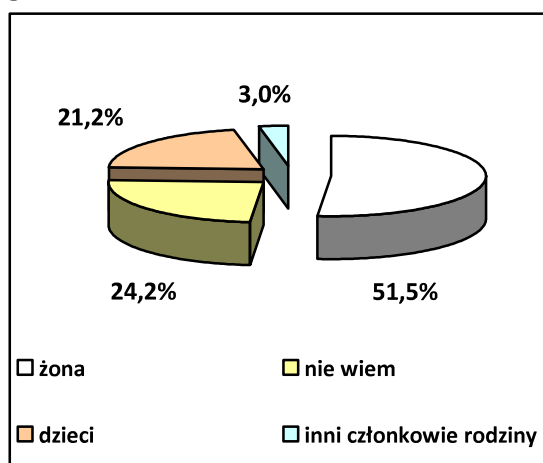
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?

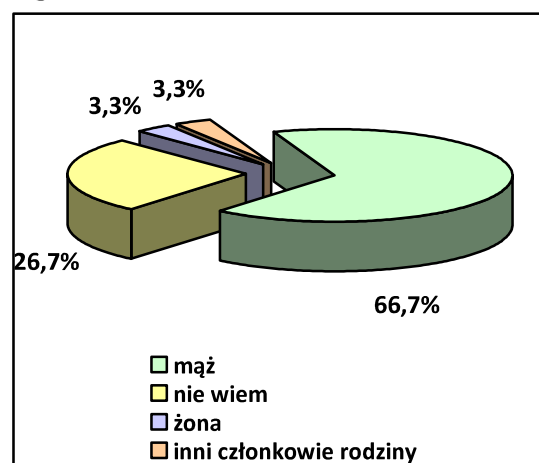
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową. Zdecydowana większość uczestników badania wyraziła opinię, że osobami doznającymi przemocy domowej są żony i dzieci, a osobami stosującymi przemoc są zwykle mężowie. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w gminie?

Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową w gminie?

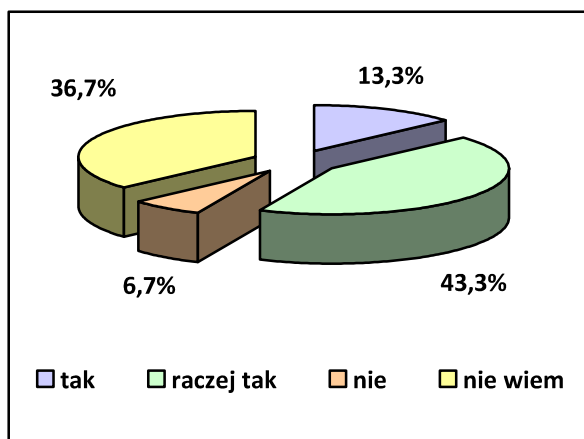

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

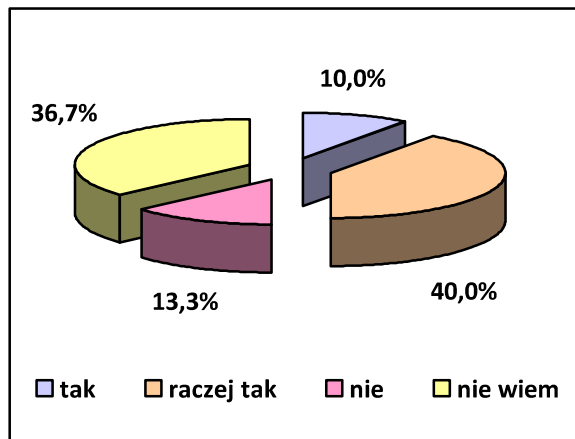
Uczestnicy badania oceniali także ofertę pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy domowej oraz działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową. Według 56,6% ankietowanych oferta wsparcia udzielanego osobom doznającym przemocy jest

raczej wystarczająca lub wystarczająca, zaś według 6,7% jest ona niewystarczająca. Oferty tej nie było w stanie ocenić 36,7% pytanym. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową 50% ankietowanych uznało za raczej wystarczające lub wystarczające, 13,3% pytanym było przeciwnego zdania. 36,7% respondentów nie potrafiło ocenić tych działań. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca?

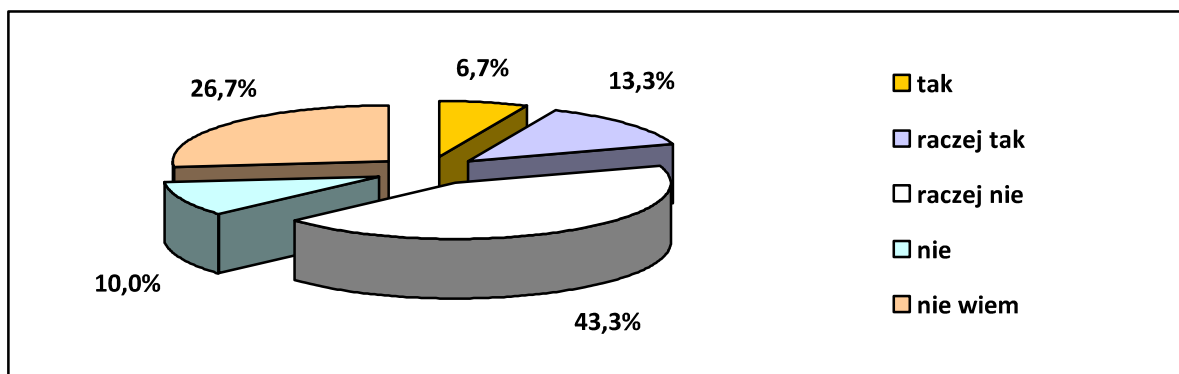
Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano także, czy przemoc domową postrzegają jako problem społeczny na terenie gminy. Zdaniem 20% ankietowanych przemoc domowa raczej jest lub jest ważnym problemem społecznym na terenie gminy. Jednocześnie 53,3% badanych wyraziło zdanie przeciwnie. Opinii w tej sprawie nie miało 26,7% respondentów. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

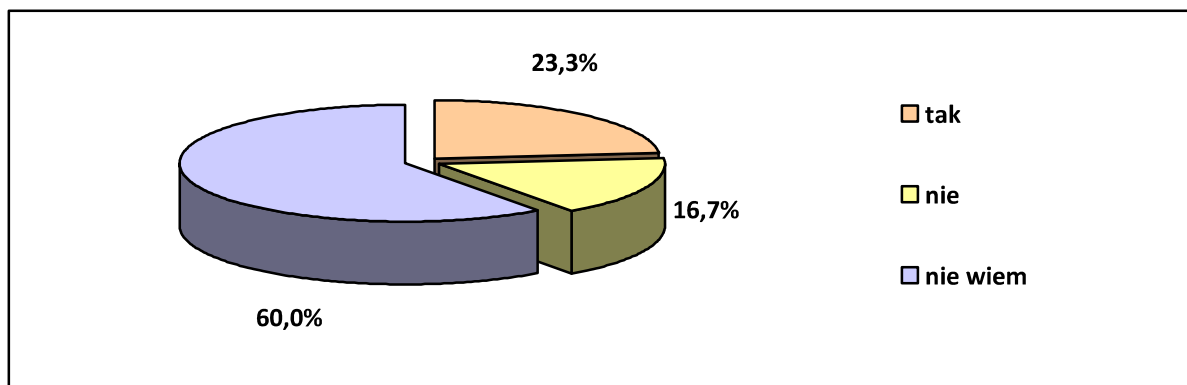
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano o ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy. Poniższy wykresy ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy?

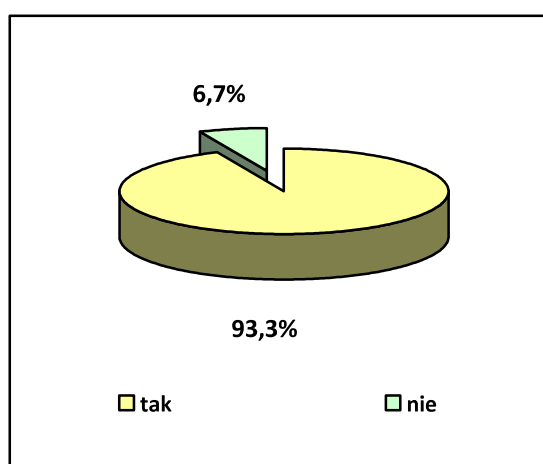

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

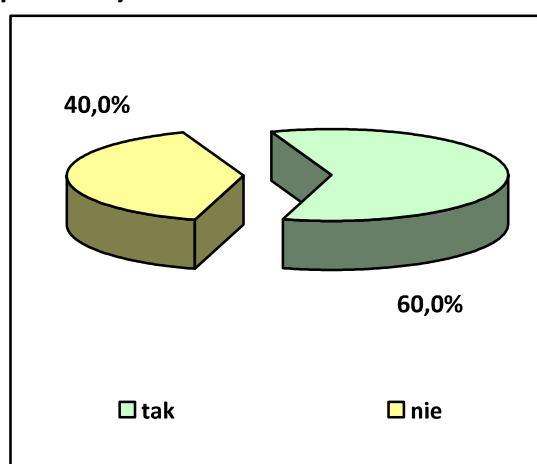
Według 23,3% ankietowanych istnieje ryzyko nasilenia się przemocy domowej, natomiast 16,7% badanych takiego ryzyka nie dostrzega. 60% respondentów nie potrafiło tej kwestii ocenić.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić znajomość wiedzy dotyczącej procedury „Niebieskie Karty” oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. Zdecydowana większość ankietowanych (93,3%) potwierdziła znajomość procedury „Niebieskie Karty”, a 40% badanych znajomość Zespołu Interdyscyplinarnego. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o procedurze „Niebieskie Karty”?

Wykres 15. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania poproszono także o wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na zapewnienie osobom doznającym przemocy pomocy

psychologicznej i terapeutycznej oraz miejsc w ośrodkach wsparcia, zwiększenie pomocy prawnej, jak również uświadamianie osobom dotkniętym przemocą, że są ofiarami i że potrzebują pomocy. Podkreślano też konieczność nagłaśniania problemu, zwiększania świadomości, co jest szkodliwe, jakie działania powodują przemoc, prowadzenia kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy, rozszerzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do dorosłych, profilaktyki dobrych zachowań u młodzieży.

Uczestnicy badania postulowali zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problemów przemocy, podpowiadania, np. za pomocą mediów społecznościowych, co mogą zrobić osoby pokrzywdzone, a także uświadamiania społeczeństwa, aby odważniej mówiło i postępowało z przypadkami często nieujawnionej przemocy domowej. Respondenci dostrzegali również potrzebę zwiększenia skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych, zmniejszania poczucia bezkarności i nieuchronnego wymierzania kar oraz upublicznianie osób stosujących przemoc.

4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 33 uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy, z czego 52% stanowili mężczyźni, a 45% kobiety. Uczniowie w wieku 12 lat stanowili 3% uczestników badania, 91% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku 13 lat, uczniowie w wieku 14 lat stanowili 3% tej próby, a 3% badanych nie określiło swojego wieku. Reprezentantami ogółu badanych była młodzież ze szkoły podstawowej.

W pierwszej kolejności uczniowie mieli za zadanie wybrać zachowania, które ich zdaniem są przejawem przemocy. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów

rodzaj zachowań	liczba wskazań	odsetek wskazań %
popychanie	13	39%
uderzanie	24	73%
kopanie	21	64%
duszenie	27	82%
szarpanie	22	67%
przypalanie ciała	27	82%
policzkowanie	14	42%
szantaż	16	48%

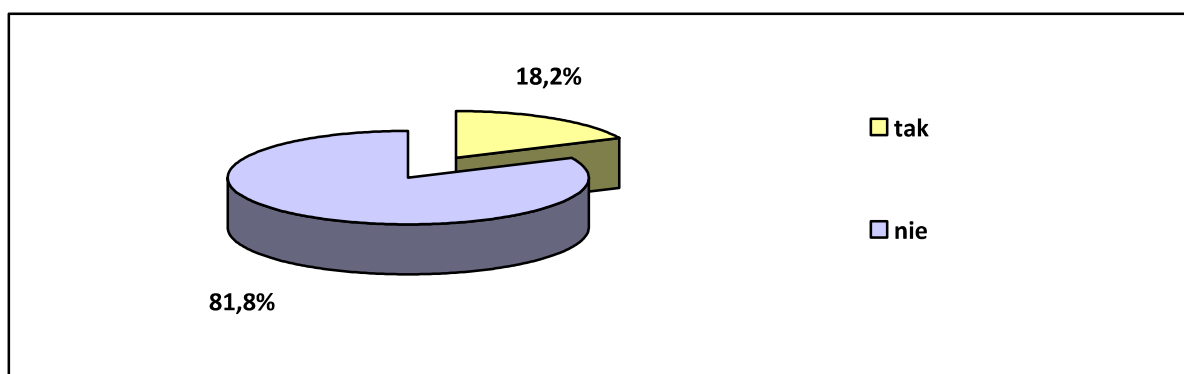
ośmieszanie	15	45%
groźenie	25	76%
nadmierna krytyka	14	42%
szkalowanie w Internecie	11	33%
nękanie sms-ami	15	45%
inne: bicie, wyzywanie	2	6%

Dane z badania środowiska uczniowskiego.

Żadne z 13 możliwych do wyboru zachowań przemocowych nie zostało wskazane przez wszystkich ankietowanych uczniów. Wśród najliczniej wskazywanych zachowań, które uczniowie uznali za przejaw przemocy, znalazły się: duszenie i przypalanie ciała (po 82% uczniów), groźenie (76%), uderzanie (73%), szarpanie (67%) oraz kopanie (64%). Najmniejszy odsetek wskazań dotyczył bicia i wyzywania (6%).

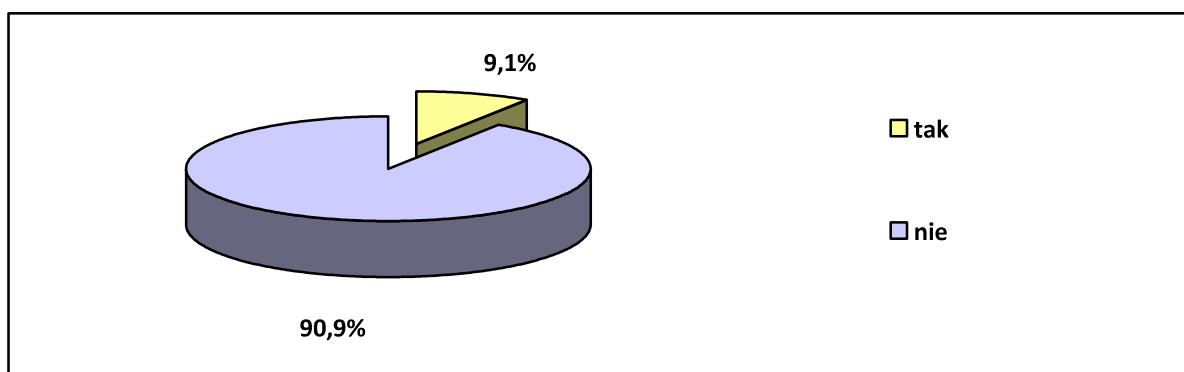
Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia doświadczania przemocy ze strony rówieśników oraz w środowisku rodzinnym. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy ze strony rówieśników?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Wykres 17. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy w swojej rodzinie?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

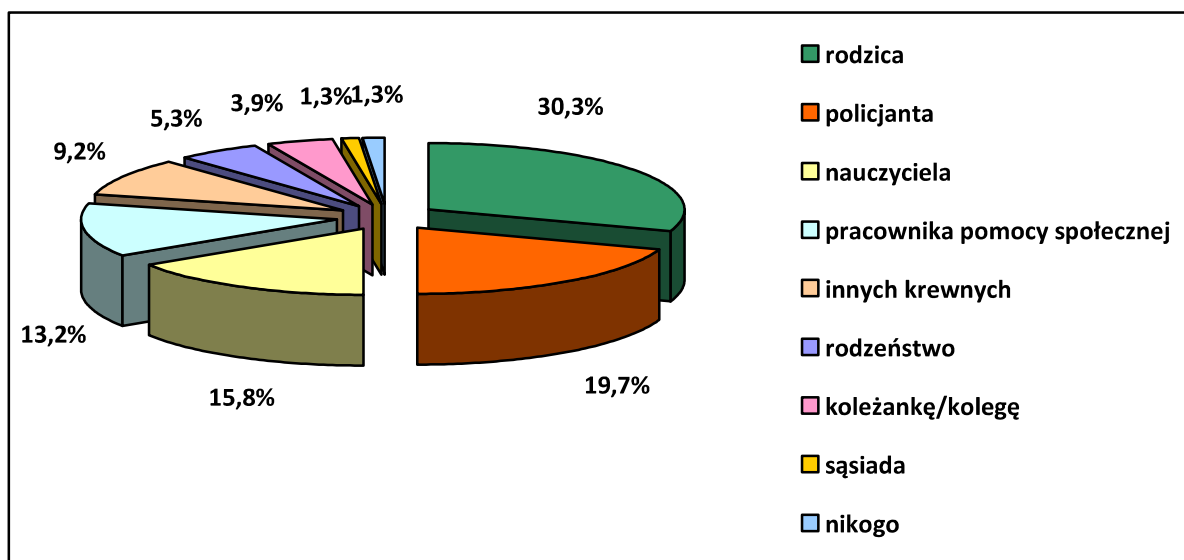
W odpowiedzi na pytanie o przemoc ze strony rówieśników 81,8% uczniów odpowiedziało przecząco. Jednak niepokój może budzić fakt, że 18,2% respondentów przyznało, że doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Występowanie zjawiska przemocy w domu rodzinnym potwierdziło trzech uczestników badania.

W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy słyszeli o przypadkach przemocy w rodzinach swoich znajomych. Większość (88%) respondentów nie ma wiedzy o występowaniu przemocy w domach osób im znanych. Jednak 12% ankietowanych zadeklarowało, że słyszało o przypadkach przemocy w domach osób z ich otoczenia.

Na pytanie: „Czy uważasz, że będąc świadkiem przemocy lub jej doznając, należy kogoś o tym poinformować?“, zdecydowana większość (91%) respondentów odpowiedziało twierdząco. Odmienną opinię wyraziło 9% ankietowanych.

Uczestnicy badania zadeklarowali, że najczęściej swoją wiedzę o przemocę podzieliliby się z rodzicem, policjantem, nauczycielem oraz pracownikiem pomocy społecznej. W dalszej kolejności wymieniono innych krewnych, rodzeństwo, koleżankę/kolegę oraz sąsiada. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Na pytanie: „Czy uważasz, że należy prowadzić akcje i kampanie informacyjne na temat przemocy domowej?“, zdecydowana większość (79%) respondentów odpowiedziało twierdząco. Jednocześnie 18% ankietowanych uważa prowadzenie takich działań za bezzasadne. 3% badanych nie umiało wypowiedzieć się na ten temat.

Kolejna kwestia dotyczyła uczestnictwa uczniów w zajęciach poświęconych problemom przemocy domowej. Zdecydowana większość (61%) ankietowanych stwierdziła, że nigdy nie uczestniczyła w takich zajęciach. Jednocześnie 39% respondentów potwierdziło udział w zajęciach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące obaw o możliwość doświadczenia przemocy najwięcej badanych (82%) zadeklarowało, że takich obaw nie ma. Niepokój może budzić fakt, iż 9% ankietowanych ujawniło, że obawia się przemocy w szkole, 6% uczniów wskazało na przemoc w środowisku zamieszkania, zaś 3% uczniów obawia się przemocy w swojej rodzinie.

5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.).

Decyzję o odebraniu dziecka pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką, a w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT służy identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej

przedmiotem stały się obszary zdefiniowane hasłowo: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR I: RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie lokalnego zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej • wypracowane porozumienia międzygminne dotyczące korzystania z usług Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz jego współfinansowania • całodobowa baza miejsc schronienia dla ofiar przemocy – Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • dobra znajomość środowiska lokalnego a także mechanizmów radzenia sobie z nimi przez społeczność lokalną 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko silnie powiązane z innymi szkodliwymi zjawiskami; uzależnieniami • brak na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • brak terapii rodzinnej
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej • powszechne uznanie szkodliwości zjawiska przemocy domowej • szkolenia członków zespołu interdyscyplinarnego z zakresu przeciwdziałania i reagowania na zjawisko przemocy • nienasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko powodujące duże szkody społeczne, gdyż zaburza funkcjonowanie całych rodzin • skutki zjawiska są ponoszone przez ofiary i świadków latami, nawet po ustaniu przemocy

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na terenie gminy.

OBSZAR II: ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych

<ul style="list-style-type: none"> • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> • brak pełnej koordynacji działań poszczególnych służb wynikający często z odrębnych i niespójnych przepisów prawnych.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niewzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwowana tendencja obniżania się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, a także odpowiednio liczebna i przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi.

OBSZAR III: KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczny potencjał organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej na terenie gminy

<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> • wypalenie zawodowe osób pracujących z osobami wymagającymi wsparcia

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej. Należy także podkreślić dostosowaną do potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej oraz możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników.

III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Wyniki diagnozy problemów przemocy domowej na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, danych z badań ankietowych oraz analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Rozdrażew na lata 2024-2027. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania zjawiska przemocy domowej, jak i zapobiegania temu zjawisku w przyszłości.

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Rozdrażew na lata 2024-2027, jest następujący:

Zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie gminy Rozdrażew poprzez podejmowanie działań profilaktycznych, doskonalenie systemu interwencji i wsparcia dla osób doznających przemocy oraz podejmowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań w następujących obszarach:

Profilaktyka – promowanie wartości wychowania bez przemocy, rozwijanie umiejętności interpersonalnych i wychowawczych.

Edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy i jej skutków, informowanie o możliwościach pomocy.

Wspieranie – przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u osób doznających przemocy, uświadamianie o przysługujących im prawach i możliwościach rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną i prawną.

Interwencja – przerwanie przemocy, ochrona osób doznających przemocy, izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy, wdrażanie programów korekcyjno-edukacyjnych lub programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: POMOC OSOBOM I RODZINOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY LUB ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.	2024-2027	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań ZI - liczba rodzin objętych wsparciem ZI 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	2024-2027	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona osób dotkniętych przemocą domową - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.	2024-2027	GOPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona dzieci w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub

				zdrowia w związku z przemocą domową
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin dotkniętych przemocą domową.	2024-2027	GOPS, Kościół	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin dotkniętych przemocą.	2024-2027	GOPS, GKRPA, PCPR, OIK	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia - liczba spotkań	- wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami, w których występuje przemoc.	2024-2027	GOPS	- liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej	- wzmocnienie rodzin doświadczających przemocy - ograniczenie zjawiska przemocy domowej
Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	GOPS, PCPR –Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia	- liczba osób, którym udzielono wsparcia	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczającym przemocy

Prowadzenie rozmów i kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych.	2024-2027	GKRPA, ZI, GOPS, Policja	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych rozmów z osobami stosującymi przemoc - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemoc
--	-----------	--------------------------	---	---

CEL OPERACYJNY 2.: PROWADZENIE NA TERENIE GMINY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, INFORMACYJNYCH I EDUKACYJNYCH MAJĄCYCH NA CELU ELIMINOWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc i będącym świadkami przemocy.	2024-2027	GOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, Policja, Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom
Prowadzenie pogadarek, prelekcji na temat przemocy domowej.	2024-2027	GKRPA, ZI, GOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, PPP, Policja, NGO-s, Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - liczba pogadarek i prelekcji - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym rodziny - zmiana świadomości społecznej
Przeprowadzanie akcji profilaktycznych,	2024-2027	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe,	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana nastawień do problemu przemocy

organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z uwzględnieniem kwestii przeciwdziałania przemocy domowej.		placówki kultury, NGO-s, Kościół		domowej - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.	2024-2027	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, PPP, NGO-s, Kościół	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rodzin - przywracanie właściwych relacji w rodzinie
Podejmowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.	2024-2027	UG, RG, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, NGO-s	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- wywołanie pozytywnych emocji - integrowanie środowiska dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.	2024-2027	UG, GKRPA, GOPS, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, NGO-s, Kościół, społeczność lokalna	- liczba podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 3.: DOSKONALENIE KOMPETENCJI KADR SAMORZĄDOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie kompetencji zawodowych pracowników	2024-2027	UG, GOPS, GKRPA, ZI, PCPR, ROPS, Policja, placówki	- liczba odbytych szkoleń	- podwyższenie

pomocy społecznej w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom doznającym i zagrożonym przemocą.		ochrony zdrowia, SR, PR	- liczba pracowników doskonalących kwalifikacje	kompetencji służb społecznych - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej na temat problemów przemocy domowej i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.	2024-2027	placówki przedszkolne, placówki oświatowe, PPP	- liczba zajęć - liczba uczestników	- podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą. - eliminowanie zachowań agresywnych w środowisku uczniowskim
Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach skierowanych na kwestie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej.	2024-2027	UG, GKRPA, GOPS, ZI, placówki oświatowe, Policja, NGO-s, społeczność lokalna	- liczba podjętych działań - liczba podmiotów objętych wsparciem	- poprawa skuteczności oddziaływań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej

CEL OPERACYJNY 4: WSPÓŁPRACA PODMIOTÓW NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania	2024-2027	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne,	- liczba podjętych działań - liczba osób i rodzin	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia

uzależnieniom i przemocy domowej w gminie poprzez stałą współpracę podmiotów działających na terenie gminy i podmiotów spoza gminy wspierających mieszkańców.		placówki oświatowe, placówki kultury, Policja, SR, PR, PCPR, PPP, NGO-s, Kościół	korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu uzależnień i przemocy domowej	udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
Poszerzanie współpracy podmiotów w zakresie wzmocnienia kondycji rodzin zamieszkujących w gminie i eliminowania niekorzystnych zjawisk mających wpływ na komfort i jakość ich życia.	2024-2027	UG, RG, GKRPA, ZI, GOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, NGO-s, Kościół	- liczba podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych

Legenda

UG – Urząd Gminy
 RG – Rada Gminy
 GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy
 SR – Sąd Rejonowy
 PR – Prokuratura Rejonowa
 ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
 PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
 PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
 NGOs – organizacje pozarządowe

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem realizacji Programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Rozdrażewie. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Wójt, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Kościół, społeczność lokalna.

2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Rozdrażewie – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawione Radzie Gminy do końca marca każdego roku.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych. Ewaluacja zostanie przeprowadzona po drugim i czwartym roku wdrażania założeń programu na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

3. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Rozdrażew na lata 2024-2027 będą środki własne gminy przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów osłonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągać cele zawarte w niniejszym programie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy	4
Tabela 2. Polityczne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2022	9
Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w latach 2020-2022	16
Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2020-2022	16
Tabela 5. Liczba oddziałów w poszczególnych placówkach oświatowych w gminie oraz liczba uczniów i wychowanków w latach 2021-2023	17
Tabela 6. Liczba nauczycieli i pracowników w placówkach oświatowych w gminie w roku szkolnym 2022/2023	18
Tabela 7. Bezrobotni z terenu gminy w latach 2020-2022	20
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie i w kraju w latach 2020-2022	21
Tabela 9. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie	21
Tabela 10. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2020-2022	22
Tabela 11. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2020-2022 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej	22
Tabela 12. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2020-2022	22
Tabela 13. Działalność GKRPA w latach 2020-2022 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	23
Tabela 14. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2020-2022	25
Tabela 15. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u w latach 2020-2022	26
Tabela 16. Jednostki wsparcia spoza gminy dla osób dotkniętych przemocą domową	28
Tabela 17. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2020-2022	29
Tabela 18. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2020-2022	31
Tabela 19. Dozory prowadzone w latach 2020-2022	32
Tabela 20. Nadzory prowadzone w latach 2020-2022	33
Tabela 21. Działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2020-2022	33
Tabela 22. Liczba dzieci/uczniów korzystających z pomocy poradni z uwzględnieniem przyczyn udzielanej pomocy	35
Tabela 23. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady	36
Tabela 24. Parafie rzymskokatolickie do których należą mieszkańcy gminy	38
Tabela 25. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów	44
Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci	15
Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku	15
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?	39
Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?	39
Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?	40
Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	40
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?	41
Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w gminie?	41
Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową w gminie?	41
Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca?	42
Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?	42
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?	42

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy?	43
Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o procedurze „Niebieskie Karty”?	43
Wykres 15. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy?	43
Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy ze strony rówieśników?	45
Wykres 17. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy w swojej rodzinie?	45
Wykres 18. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?.....	46

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej z nowelizowaną 22 czerwca 2023r. Wymieniona ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową i osób ją stosujących oraz obowiązuje do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Program opracowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozdrażewie we współpracy z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego w Rozdrażewie przy wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych, określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej.

Celem strategicznym programu jest **zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie gminy Rozdrażew poprzez podejmowanie działań profilaktycznych, doskonalenie systemu interwencji i wsparcia dla osób doznających przemocy oraz podejmowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową**. Program swoim zakresem obejmuje działania na lata 2024 – 2027. Dokument jest spójny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030, który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2024r.

Głównym założeniem Programu jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ukierunkowanych na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do ograniczenia skali tego zjawiska w gminie oraz zminimalizować jego skutki.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Wójt Gminy

Mariusz Dymarski